

De diepte in!

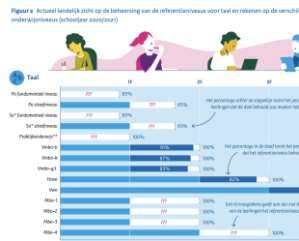
Stimuleren van verdiepende leesvaardigheden

Dr. Nicole Swart
9 juni 2022

1

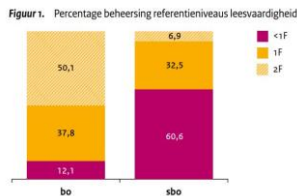
Huidige stand van zaken

2

Huidige stand van zaken

- Peil.Onderwijs leesvaardigheid eind (s)bo
- Leesplezier (+)
- Vertrouwen (+)
- Aantal boeken thuis (+)
- Thuis taal NL (+)
- Extrinsicke motivatie (-)

3

Huidige stand van zaken

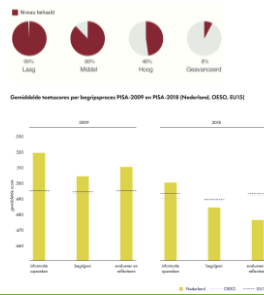
- Begrijpen
- Interpreteren
- Evalueren
- Samenvatten (alleen 2F)

4

Huidige stand van zaken

Met name moeite met verdiepende vaardigheden

Geldt voor zowel het po als vo

5

Leesniveaus PIRLS-2016

- Laag → Expliciet informatie herkennen, vinden en reproduceren
- Midden → Eenvoudige inferenties, taalkenmerken herkennen en gebruik maken van functionele lay-out zoals tussenkopjes
- Hoog → gevolgtrekkingen en interpretaties maken, inhoud en tekstkarakteristieken evalueren, taalfuncties herkennen
- Geavanceerd → beschouwen van de gehele tekst met verklaringen en uitleg op basis van informatie uit de tekst

6

PIRLS-2016

7

PIRLS-2016: wat vinden leerlingen lastig

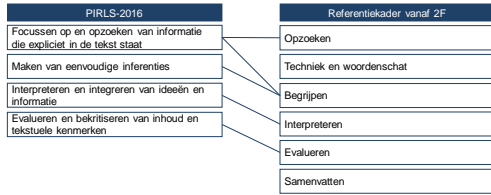

8

PIRLS-2016

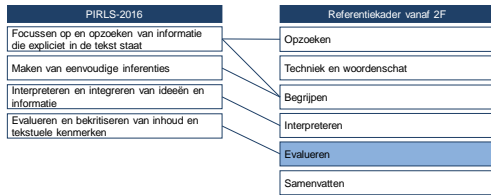
9

PIRLS-2016 en Referentiekader

10

PIRLS-2016 en het (huidige) kader

11

PIRLS-2016 en de (huidige) kerndoelen

- Kerndoel 4
De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.
- Kerndoel 6
De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het lezen van school- en studieteksten en andere instructieve teksten, en bij systematisch geordende bronnen, waaronder digitale bronnen.
- Kerndoel 7
De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.
- Kerndoel 9
De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.

12

PIRLS-2016 en het (huidige) onderwijs

Verskil in lengte teksten (langer)

Verskil in type vragen (meer complex)

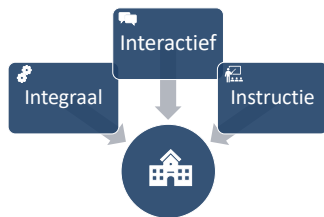
Verskil in leesprocessen (weinig hoger-orde)

13

En nu?

14

Effectief begripnd leesonderwijs

15

Integraal

Integraal: in de praktijk

Binnen taaldomeinen

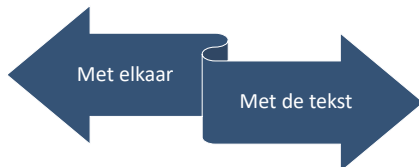
- Lezen en schrijven
 - Samenvatten
 - Synthese
 - Reactie op gelezen
- Lezen en spreken
 - Presentatie
 - Discussie

Binnen andere vakken

- Werken met verbredende en verdiepende thema's en teksten
- Vakspecifieke geletterdheid

taal: **unie** | Rijke Teksten

Interactief

Interactief: in de praktijk

Met elkaar

- Rolwisselend leren
- Klassikale discussie
 - *Questioning the author*
- Groepsdiscussie
 - Duidelijke rollen

Met de tekst

- Standaard voor coherentie
- Tekststructuren

Instructie

Instructie: in de praktijk

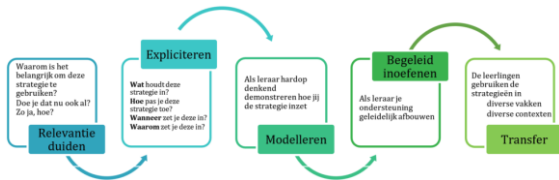
Directe instructie

- Strategisch lezen
 - hulpmiddel

Zelf ontdekken

Instructie in de praktijk

22

Instructie: in de praktijk

Directe instructie

- Strategisch lezen
- hulpmiddel

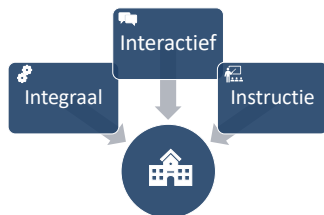
Zelf ontdekken

- Enhanced discovery

23

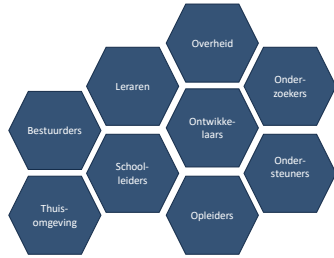
Effectief begripend leesonderwijs

24

Hoe nu verder?

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

25

Verder leren

Onderwijskennis.nl
Het knooppunt van en voor het onderwijs

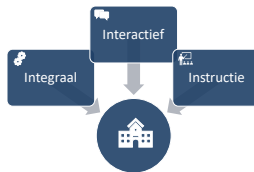

taal: unie | RijkeTeksten

26

Bedankt

Nicole Swart
n.swart@expertisecentrumnederlands.nl

27